

IOANA MĂRIEȘ-KOZMA

M.O.P.

Poezii

EDITURA CURS

2022

© 2022 Ioana Mărieș-Kozma

Toate drepturile rezervate.

Editor: Monica Hriscu

EDITURA CURS

Al. Padin nr. 12 apt. 35, 400508 Cluj-Napoca, România

tel. 0727-305103, contact@edituracurs.ro

www.edituracurs.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MĂRIEȘ-KOZMA, IOANA

M.O.P. : poezii / Ioana Mărieș-Kozma. - Cluj-Napoca :

Curs, 2022

ISBN 978-606-9685-30-3

821.135.1

Tipar: MEGA PRINT Cluj-Napoca

PRINTED IN ROMANIA

Cuprins

<i>Prefață</i>	7	Plecare în trei timp	60
<i>Cuvânt înainte</i>	9	Poveste	62
		Despre arta însoțirii	63
M.O.P.	13	Phoenix	65
Perspectivă	14	Resemnare	66
Nu sunt vinovată	15	Slavă ție	69
Blestem	16	Iluzie	71
Sfânta mea iubire	17	Psalm	72
Sfânt Sfânt Sfânt	20	Oglinzi murdare	73
Eu n-am înnebunit	22	Despărțire	75
Solia unui iezuit	23	Fără să știu	77
„Deo”cid	25	Geneză	79
Biografie	27	De mult, de viu	80
Odă	30	Prezent	81
Prăpastia graniței	33	Duh din duh	83
Coșmar	34	Timp	86
Cristoșii toți	35	Eminesciană	88
Al tău cuvânt	37	Puțin îmi doresc	89
A doua revenire	38	Sigur mai știi	90
Barba lui Aron	40	Mulțumesc	92
Atât de drag	42	Suficient de departe	94
Lumesc	43	Viitor ajuns	95
Icar	45	Suntem aici	97
Liber	46	Liziera dragostei	98
Iubirea noastră	47	Sărman trubadur	99
Metamorfoză	48	În acel timp	100
Noi	51	Memento mori	101
După trecut	53	Suflețel	102
Co-incidente	54	Epitaf	103
Doamne	56	Better not	105
Rugă	57	Moartea Eazirei	107
Quadosh	58	Trăiesc nimic	108

Cândva a fost acum și a contat atunci.

Prefață

Volumul *M.O.P.* este, fără doar și poate, o declarație existențială. O declarație directă, amplă, simetrică, ce reunește puncte vitale din viața omului, păcătos și sfânt în același timp, deschizând porțile celor trei vicii și celor trei virtuți: *Mândrii călcând Măririi/ Orgolii spălând Osane/ Patimi ucigând Prudențe/ Gând, suflet și trup/ – Minte, Ochi, Pântec* – într-o exclamație extrem de sinceră, ce invită cititorul să privească în propria conștiință și să se regăsească, pe alocuri, ori să se piardă, ca apoi să se regăsească din nou, în condiția simplă și curată a verbului *a fi*, a fi trăitor de posibilul frumos mântuitor, ori trăit, la rândul său, de frumosul dureros al vieții de aici și acum: - acum - / *M.O.P stors* / - aici -.

Poeta surprinde condiția umană în cele mai mici detalii, cu imagini aproape viscerale: *Ciorchini de vină/ spați/ rostogoliți/ pe lespede trecutului*, etaleză trăirile sufletești cu o măiestrie ce surprinde și dezarmează prin claritatea metaforelor extrem de elaborate: *Biserici/ Coline/ tot câte șapte/ Bucăți de trecut luat la picior/ căzând de pe tine se uscă și mor...*

Ipostazele de viață sunt descrise prin momente cheie, poeta reușind să surprindă esența transformărilor tranșant, frontal: *Don't you laugh at me/ I taught you better than that/ Sweet child of mine/ Don't you dare judge and rule/ Over my sins*, ca apoi, aproape cu

nonșalanță, să te ia de mână și să te plimbe prin întrebări firești cu răspunsuri răvășitoare: *Credința ca meserie/ Spoiala ca modestie/ Dumnezeu de vocație/ Diavol în creație.*

Tema centrală a volumului este Iubirea, cu toate fațetele ei, de la frumos la urât, de sus în jos, de la cumințenie la nebunie, de la patos la indiferență. Puterea iubirii însă este tocmai forța mântuitoare și doar cei curajoși reușesc să parcurgă drumul ei inițiativ, să treacă prin metamorfozele dureroase și să ajungă la conștientizare: *Stau încă trează pe treptele catedralei tale/ Să fi trecut oare vremea cardinalilor?.../ Râd în fața oricărei morți/ dar mă cutremur în fața voii tale.*

Volumul M.O.P nu este un volum simplu, care poate fi citit într-o pauză de cafea, ci mai degrabă un ghid poetic al introspecției, ce pe alocuri poate deveni coplesitoare. Este cu siguranță un volum care nu trece prin mâna cititorului fără să lase urme, fără să te facă să rezonezi cu ceva din el sau să tresalți în amintire, să te regăsești în ipostazele poetice, ca apoi să te facă să îți pui anumite întrebări, al căror răspuns te invită să nu mai lași volumul din mână.

lect. univ. dr. Octavia Raluca Zglobiu
Facultatea de Litere,
Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca

Cuvânt înainte

Motto:

*Spune-mi cu cine te împrietenești
ca să-ți spun cine ești.*
(proverb românesc)

Am scris acest cuvânt înainte inspirat de o carte despre Japonia¹ care m-a frapat atunci când am citit-o. Am descoperit în ea că societatea japoneză este structurată pe douăsprezece niveluri și că un inițiat aflat pe o treaptă superioară știe pe ce treaptă se află interlocutorul său după cuvintele pe care acesta le folosește. Au trecut mai bine de 37 ani de atunci și această idee mă urmărește și azi...

Citindu-i poeziile Ioanei Kozma, am observat care sunt etichetele pe care ea le folosește: *rostul, nefirii, Dumnezeu, răsuflare sfântă, biruitoare, duh dumnezeiesc, spre-nalta judecată, ceruri, mântuitorul, mare taină* – toate acestea doar în „Lumesc” –, *păcatele, inocențele, răscrucile, milostenie, bucurie, om, cuvânt, mă ridic, chipul, porunca, Preaplinul, evanghelii, credință, curățindu-mă, a te slăvi, acasă*, în „Duh din duh”. Mi-a fost destul de ușor să-i observ cuvintele-i prietene. Cum toate trimit la tradiție, așteptările mele au fost ca versurile Ioanei Kozma să fie înclinate spre clasic, însă ea preferă versul alb, fără semne de punc-

1 Costin Murgescu, *Japonia în economia mondială*, Editura Științifică și Enciclopedică, 1985

tuație. După cum mi-a și mărturisit: „Nu-mi plac semnele de punctuație. Am renunțat cât am putut la ele, ca și la verbe și conjuncții. Consider că emoțiile trebuie exprimate prin cuvinte, nu sugerate prin semne”. De altfel, nu e singurul poet care procedează în acest mod. Diatriba împotriva virgulei îi este atribuită lui Virgil Mazilescu, afiliat onirismului – formă a suprarealismului românesc, astfel încât în ultima jumătate de secol s-a creat un adevărat curent literar în acest sens. Oricum, unor poeți le plac majusculele, altora nu, unora le plac doar agapele post-lansare, altora nu le plac antologiile... Lumea poetică e pestriță.

Stilul Ioanei Kozma mi se pare apropiat de cel al lui Bob Dylan, tradus la noi de Mircea Cărtărescu – *instrumentul prin care Dylan poate străluci în limba română*, cum de altfel se autodefinește traducătorul². Doar că mie Ioana mi se pare mai surprinzătoare. Această subiectivă apropiere se datorează mai ales faptului că postmodernismul lui Cărtărescu este o continuare a esteticii onirismului. Desigur că e o mare provocare să pui un poet debutant alături de un laureat Nobel pentru literatură și pe deasupra să afirmi că-i mai surprinzător ca acesta, dar o fac deliberat și mi-o asum! Stilul american, în care sentimentele sunt exprimate direct, contrastează oarecum cu tămâia și smirna care impregnează poeziile Ioanei Kozma... Dacă la un moment dat ai sentimentul că intuiești care va fi următorul vers, ei bine, ea schimbă brusc ideea și te lasă „mască”, cu propriile tale gânduri. Această elas-

2 Bob Dylan, *Suflare de vânt*, Editura Humanitas Fiction, 2016, p. 14

ticitate a minții s-ar putea să vină din fuga de limbajele de programare cu care înțeleg că domnia sa este de multă vreme prietenă. Oare până când?

Uneori, poezia ei folosește dialogul ca modalitate de dezvăluire, chiar dacă este un dialog interior... Este cât se poate de limpede că-i place joaca de-a Poezia. Se hrănește cu ea, o cultivă cu grijă și, atât cât mă ajută pe mine intuiția, are ceva important de spus. Ei bine, de ce s-ar încorseta poetul în metafore, în stiluri, uneori în ritm și rimă, când poate comunica simplu ce are de spus? De ce îl „macină“ prozodia? Ba mai mult de atât, asta se întâmplă așa de o bună bucată de vreme... Cred că mulți am găsit jocul acesta fermecător, în care, din *Cuvânt în cuvânt/ cu Duh și vânt*, putem crea tot ce ne dorim.

Mă uimesc întotdeauna oamenii profund credincioși, mai cu seamă că eu nu pot fi așa. Încă! Cred că ei au găsit cum să încline balanța în favoarea smereniei în detrimentul ego-ului, în favoarea iubirii necondiționate și-n defavoarea iubirii de sine. Iar cuvintele prietene ale Ioanei îmi spun nu doar că știe cum să o încline, dar și că știe de care parte a talerului vrea să se poziționeze. Nu e puțin lucru. Dimpotrivă! Mark Twain spunea: „Cele mai importante două zile din viața ta sunt ziua în care te-ai născut și cea în care aflu de ce“. Unii oameni nu vor afla niciodată de ce s-au născut, însă cu siguranță că nu este cazul Ioanei Kozma, care, zic eu, odată cu acest prim volum de poezie, tocmai a descoperit un posibil sens al vieții sale.

Liderii au capacitatea de a inspira, de a crea un vârtej de idei care să genereze ceva nou, care să te provoace să mergi înainte, în prejma cărora simți că te înalți. Citindu-i poeziile Ioanei Kozma am avut acest gen de sentimente. Nu uitați că acesta este doar începutul. Să fie Ioana Kozma un nou lider?

George Rîurel Bălan

Fericiți cei ce plâng, că aceia se vor mângâia
– Matei 5, 4

M.O.P.

Gervaise
sub scara mizeră
singură murind
din nou alături de
mopul
spălătoresei care sunt

Mop care
mânjește
întinzând
sentimentele mici ce mi-au vândut
iubirea
pe treizeci de arginți:

Mândrii călcând **Mării**
Orgolii spălând **Osane**
Patimi ucigând **Prudențe**

Gând, suflet și trup
- **Minte**, **Ochi**, **Pântec** -

Plinul tău
- cândva -
Regretele celor muriți
- acum -
M.O.P. stors
- aici -

Totul nu este decât un vis
– Émile Zola

Perspectivă

Plecarea ta
- punct nicidecum final -
ci de întoarcere
de unde începând
trăiesc în vis
visez în realitate
de unde începând
ai devenit nocturn.
Concretul s-a mutat
trăiesc cu tine
- așa cum mi-am dorit -
nimic nu mă atinge
în perspectiva
luminii

Rabdă tu, inima mea, cândva și mai mult îndurat-ai
– Homer

Nu sunt vinovată

Nu
că te iubesc
nici că mă las să trec
- nici -
Nu sunt vinovată
Nu
că îngheți
nici că poți trăi
- nici -
Sunt vinovată
- însă -
că ești vinovat
Ah
de nu ar fi crucea aia ocupată

*O, puterea lui Dumnezeu, cât de drept ești răzbunătorul,
când lupți așa, fără milă!*

– Dante Alighieri

Blestem

Să nu mai poți vorbi de dor
Să nu mai vrei să ai cu cine
Să mori în fiecare zi
așa cum eu tot mor de tine

Poezia s-o mai ai
și lacrimi pentru că mi-e milă
căci știi cât ești de încărcat
- tu -
cel fără nicio vină

Să re trăiești trecutul ce
fiind prezent nu ai putut
l-ai alungat
și m-a durut

Să strigi la surzi
Să plângi la orbi
Să nu mai ai lumesc în tine
ci doar de suflet să te-ndoi
bătrân
cărunt
și plin
de mine

Cred, Doamne! Ajută necredinței mele!

– Marcu 9, 17-32

Sfânta mea iubire

Totul aici este
în tine
despre tine
sub tine
- tu -

sfânta mea iubire

Să nu treci prin mine
Iubindu-te
este tot ce știu
Oprește
înlăuntrul meu
Poposește încă

Dar suntem oameni
meschini și mici
- ca toți ceilalți -
Amândoi atinși de mulțime

Vina mea
vina ta o iartă
căci vina ta o iert
Fără de păcat
- puri unul pentru altul -

sfânta mea iubire

Oricâte lumi

cărări

abise

oricât nimic

rămân credincioasă iubirii mele

- sfintei mele iubiri -

Cuvintele mele întortocheate

gândurile amestecate

toate te găsesc

Ochilor mei

le-ai dat ce culoare ai dorit

Buzelor mele

mereu alt gust

Părul meu

l-ai aurit

Dinților

pecetea

Voi fi ceea ce vei dori să fiu

- sfânta mea iubire -

Rămân

- așa cum mă știi -

cuminte

dulce

pe treptele catedralei tale
nimic fără Dumnezeu

Ah
toate adevărurile neînțelese
tot ceea ce alții ca mine știau
demult
și nu credeam
m-ai învățat

În tine
despre tine
sub tine
- tu -
Cum îmi șade nimbul conturului tău?

sfânta mea iubire
fii binecuvântată
în veci

*Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul Savaot,
plin este tot pământul de slava Lui!*

– Ps. 117, 24-26

Sfânt Sfânt Sfânt

Sfânt Sfânt Sfânt
Dumnezeul, Tatăl și Fiul Meu
Prunc și iubit și iudeu
Vergură
- eu -
prin nașterea Ta
Magdalenă stropită sub crucea grea
Mamă văduvită de Tine

M-ai prigonit
și am jertfit lumescul nostru
- întru credință -
M-ai urgisit
să nu mor în genunchi la ale Tale picioare
ce-mi picurau durere de ceară
întărită pe eternele de acum
veșminte negre

De această dată intru cu Tine sub lespede
Spre a nu rămâne precum mama lui Ioan
cu giulgiul golit de sfințenie

de teama ridicării tale
- iubite -
la ceruri
sfânt sfânt sfânt
fără mine